

ოჯახში და ქალთა მიმართ ძალადობის რეგულირება
და საერთაშორისო სტანდარტების იმპლემენტაცია
საქართველოში (2014-2024)

თეკლა ტყაბლაძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის
სამართლის ფაკულტეტზე მაგისტრის აკადემიური ხარისხის მინიჭების მოთხოვნის
შესაბამისად*

საჯარო სამართალი და პოლიტიკა

ხელმძღვანელი: თამარ გურჩიანი

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი 2025

განაცხადი

როგორც წარდგენილი სამაგისტრო ნაშრომის ავტორი, ვაცხადებ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩემს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად.

თეკლა ტყაბლაძე

04.04.2026

სარჩევი

შესავალი.....	7
თავი I. საერთაშორისო სტანდარტები ქალთა მიმართ ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლაში...	10
1.1 საერთაშორისო სამართლის ისტორიული მიმოხილვა ქალთა მიმართ ძალადობის აღმოფხვრის ქრილში	10
1.2 სტამბოლის კონვენციის სამართლებრივი ბუნება და ოჯახში ძალადობაზე რეაგირების გარანტიები.....	14
1.3 ბავშვის საუკეთესო ინტერესების პრინციპი ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლის პროცესში.....	18
1.4 ბავშვის ინტერესები სამართალწარმოების პროცესში	22
თავი II. საქართველოს საკანონმდებლო ბაზის რეფორმა (2014-2024).....	24
2.1 საქართველოს საკანონმდებლო ბაზის ისტორიული მიმოხილვა,სტერეოტიპები და ადათ-წესები.	24
2.2 სტამბოლის კონვენციის რატიფიცირება და ოჯახში და ქალთა მიმართ ძალადობის შესახებ კანონთა ევოლუცია: ძირითადი ცვლილებების მიმოხილვა.....	28
2.3 ადმინისტრაციული და სისხლისსამართლებრივი რეგულირების მექანიზმები: ოჯახში და ქალთა მიმართ დანაშაულების წინააღმდეგ ბრძოლის მეთოდები და პრაქტიკული ეფექტიანობა.	33
2.4 სასამართლო პრაქტიკის მიმოხილვა და ეფექტურობა.....	37
თავი III. საერთაშორისო სტანდარტების იმპლემენტაციის ანალიზი და გამოწვევები.....	41
3.1 ძირითადი ინსტიტუციური და სისტემური ბარიერები სტანდარტების რეალიზაციის პროცესში (თავშესაფრები,კრიზისული ცენტრები და რეაბილიტაციის პერსპექტივები.)... ..	41
3.2 ფემიციდი როგორც ქალთა მიმართ ძალადობის უკიდურესი ფორმა - საერთაშორისო და ეროვნული სამართლებრივი მიდგომები.....	43
თავი IV. საქართველოსა და ევროპის ქვეყნების კანონმდებლობის შედარებითი ანალიზი ოჯახში და ქალთა მიმართ ძალადობის აღმოფხვრის შესახებ.....	45
4.1 ფსიქოლოგიური და ეკონომიკური ძალადობის კრიმინალიზაციის ხარისხი: საქართველო და ევროკავშირის წევრი ქვეყნები.	45
4.2 ძალადობის მსხვერპლი ქალის ლტოლვილის სტატუსის მინიჭების წესის შედარებითი ანალიზი.....	48
დასკვნა.....	51
რეკომენდაციები	53
მეთოდოლოგია.....	55

ბიბლიოგრაფია	57
--------------------	----

აბსტრაქტი

ოჯახში და ქალთა მიმართ ძალადობა წარმოადგენს ადამიანის ფუნდამენტურ უფლებათა დარღვევის უკიდურეს ფორმას, რომელიც არა მარტო ზიანს აყენებს მსხვერპლს, არამედ აფერხებს დემოკრატიული საზოგადოების განვითარებას. საქართველომ არაერთი მნიშვნელოვანი ნაბიჯი გადადგა კანონმდებლობის დახვეწისა და საერთაშორისო ვალდებულებათა შესრულების მხრივ, თუმცა პრაქტიკული ნაწილის რეალიზაცია და ფემიციდის მაღალი მაჩვენებელი კვლავ პრობლემად რჩება.¹ წინამდებარე ნაშრომი იკვლევს საქართველოს მიერ 2014-2024 წლებში განვლილ გზას, საკითხის აქტუალობას კი განაპირობებს ის დისბალანსი, რომელიც არსებობს დახვეწილ საკანონმდებლო ბაზასა და ქვეყანაში არსებულ მძიმე სტატისტიკურ მონაცემებს შორის. ნაშრომის კვლევის ობიექტს წარმოადგენს ქართული კანონმდებლობის ტრანსფორმაცია საერთაშორისო სამართლებრივი სტანდარტების გავლენით. მოცემული კვლევა მიზნად ისახავს საქართველოსა და საერთაშორისო სამართლებრივი ინსტიტუციური მექანიზმების გაანალიზებას შედარებითი მეთოდით. ნაშრომი უზრუნველყოფს ადგილობრივი პრაქტიკისა და საერთაშორისო სტანდარტების კრიტიკულ შეფასებას, რათა მათი მსგავსებები და განსხვავებები თვალსაჩინოდ იქნეს აღქმული მკითხველის მიერ. წინამდებარე ნაშრომში სინთეზირებულია სამართლებრივი და სოციოლოგიური მიდგომები, რაც საკითხის ევოლუციის სრულფასოვანი აღქმის შესაძლებლობას იძლევა. ნაშრომის პრაქტიკული ღირებულება კი მდგომარეობს მის მიერ შემოთავაზებულ სტრატეგიულ რეკომენდაციებში, რომლებიც პრობლემის გადაჭრის ეფექტურ გზებს სახავს. ავტორი ხაზს უსვამს საკანონმდებლო რეფორმების აუცილებლობას², რაც ორიენტირებული იქნება მსხვერპლთა რეაბილიტაციასა და დანაშაულის პრევენციაზე. საბოლოო მიზანს

¹ იხ. GREVIO, Baseline Report on Georgia, 2022 <https://euneighbourseast.eu/news/publications/grevio-baseline-report-on-georgia-2022/> (30.05.2026)

² იხ. საქართველოს კანონი „ქალთა მიმართ ძალადობის ან/და ოჯახში ძალადობის აღკვეთის, ძალადობის მსხვერპლთა დაცვისა და დახმარების შესახებ“, საქართველოს საკანონმდებლო მაცნე <https://matsne.gov.ge/ka/document/view/26422?publication=25> (30.05.2026)

კი, ქალთა უფლებრივი მდგომარეობის გაუმჯობესება და მათი სამართლებრივი გარანტიების რეალური რეალიზება წარმოადგენს³. კვლევას აქვს როგორც თეორიული, ისე პრაქტიკული დატვირთვა: იგი შეიძლება გამოყენებულ იქნას როგორც დამხმარე მასალა აკადემიური წრეებისთვის, ისე ორიენტირი საჯარო სექტორისთვის პრევენციული სტრატეგიების დაგეგმვისათვის.

სამიუბო სიტყვები: ქალთა მიმართ ძალადობა, სტამბოლის კონვენცია, იმპლემენტაცია, საქართველო, ფემიციდი, სამართლებრივი რეგულირება.

³ იხ. 3. საქართველოს მთავრობის დადგენილება №341 2016 წლის 21 ივლისი ქ. თბილისი ქალთა მიმართ ძალადობის და ოჯახში ძალადობის წინააღმდეგ ბრძოლისა და მსხვერპლთა (დაზარალებულთა) დასაცავად გასატარებელ ღონისძიებათა 2016-2017 წლების სამოქმედო გეგმის დამტკიცების თაობაზე <https://www.matsne.gov.ge/ka/document/view/3350284?publication=0> (30.05.2026)

Abstract

Domestic and violence against women is an extreme violation of fundamental rights of human, harming victims and hindering democratic development. Although Georgia has taken important steps to improve legislation and fulfill international obligations, challenges remain in practical implementation and the high rate of femicide. This paper examines Georgia's progress from 2014 to 2024, highlighting the imbalance between an advanced legislative framework and troubling statistical data. This paper examines the evolution of the Georgian legal framework in alignment with global juridical benchmarks, employing a comparative methodology to assess both domestic and international institutional apparatuses. By combining legal and sociological perspectives, the paper offers a comprehensive understanding of the issue's evolution. It provides a critical assessment of local practices and international standards, identifying key similarities and differences. Crucially, this research offers practical utility through strategic insights that highlight a pressing need for legal reforms centered on victim rehabilitation and proactive crime prevention. The ultimate goal is to improve the protection of women's rights and ensure the effective implementation of legal guarantees.

Keywords: violence against women, Istanbul Convention, implementation, Georgia, femicide, legal regulation.